
BOEKBESPREKING: GEHEIMEN VAN DE KUST VAN ZWIN TOT MARSDIEP
GERHARD C. CADÉE

Geheimen van de Kust van Zwin tot Marsdiep. Ruud Hisgen & Remi Laane.
 Veen Magazines, Diemen, 2009; rijk geïllustreerd, 256 p., Prijs € 29,95,
 ISBN 978 90 85711384.

Dit is al het derde deel 'Geheimen' van deze auteurs. In 2004 verscheen bij dezelfde uitgever *Het geheim van het getij*, in 2006 gevolgd door *Geheimen van de zoute zee* en nu dan een nog weer mooier uitgegeven *Geheimen van de Kust*.

Aan de hand van een reis langs ruim dertig plaatsen aan de Hollandse kust vertellen de auteurs de geschiedenis van onze kust met als rode draad de veranderende inzichten in kustverdediging. Rond het jaar nul lag de grens tussen land en zee enkele kilometers naar het westen, vanaf 800 vormde zich de Zeeuwse delta en ontstond de westelijke Waddenzee. Tijdens een serie van stormvloedten tussen 1000 en 1600 ging veel land verloren. De stormramp van 1953 leidde tot gigantisch

ingrijpen in onze kustvorm: het Deltaplan. In 1990 werd besloten de kustlijn 'dynamisch' te handhaven voornamelijk door middel van zandsuppleties op het strand en, goedkoper nu, voor de kust. Plannen tot het weer uitbouwen van onze kust met eilanden ervoor komen ook aan bod; vaak wilde plannen die technisch mogelijk mogen zijn, maar waarvan de ecologische gevolgen nauwelijks in te schatten zijn.

Kustbescherming ontwikkelde zich van directe betrokkenheid van de kustbewoners tot overheidszorg. Was vroeger de kustzone slechts bewoond door

visser, nu leeft een groot deel van onze bevolking daar en heeft de recreatie bijna volledig bezit van de kust genomen. Kunstenaars gingen hen voor. De schilders rond Domburg en schilders/schrijvers rond Bergen komen aan bod. Evenals het ongeëvenaarde natuurgebied De Beer, opgeofferd aan havenuitbreidingen, en pogingen iets van de eens rijke maar nu door waterwinning sterk verdroogde duinen te herstellen. De auteurs stippen vele aspecten aan; ook de ontwikkeling van badcultuur, visserij, vervuiling, tot wat is zand, zandsuppletie en de nieuwste plannen van een zeewaartse uitbreiding van onze kust.

Aardig is bijvoorbeeld om te lezen dat Constantijn Huygens al in 1653 bedacht de weg tussen Den Haag en Scheveningen te plaveien. Zo'n 'snelweg' zou ondermeer de bereikbaarheid van het strand vergroten en Scheveningen als badplaats interessanter maken voor mensen van buiten den Haag. De romantische omgeving van het strand zou schuchtere vrijers aantrekken, maar ook schelpenverzamelaars. Want wat was er aardiger dan heel beschaafd met elkaar zeldzame schelpen te zoeken? Dat is dus geen recente hobby.

Het geheel is een zeer informatief boek, uitstekend leesbaar en fraai geïllustreerd met ook voor SWG-ers veel interessante informatie. Het is duidelijk beter geredigeerd dan het eerder verschenen *Geheimen van de zoute zee*. Een kleine onnauwkeurigheid (p. 120): Jac. P Thijssse schreef niet al in 1910 in het Verkade album *Onze Blonde Duinen* over de verschraling en verdroging van onze duinen als gevolg van waterwinning, maar in 1943 in het boekje uit de Heemschutserie *Onze Duinen*. Verzamelaars van Verkade albums zullen bovendien weten dat in deze oude albums de plaatjes niet ingeplakt maar ingestoken werden, maar dit zal het plezier van het lezen van *Geheimen van de Kust* niet hinderen.

e-mail adres auteur: gerhard.cadee@nioz.nl

OPROEP: STRANDWACHT KATWIJK-NOORDWIJK ZOEKT DRINGEND LEDEN

De strandwacht Katwijk-Noordwijk loopt wekelijks van Katwijk naar Noordwijk. Dat doen ze al meer dan 20 jaar, maar nu loopt het aantal deelnemers snel terug. Er wordt zelfs overwogen de strandwacht stop te zetten. In het volgende Zeepaard een uitgebreide oproep, maar nu al vast een noodoproep. Hebt u belangstelling, neem dan contact op met Peter Bor (anne_peter@planet.nl) of Adriaan Gmelig Meyling (anemoon@cistron.nl).